

ทำไมแพะจึงต้องรับบาป

เขียน โดย owen

วันอังคารที่ ๐๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เวลา ๐๘:๔๔ น.

ทำไมแพะจึงต้องรับบาป

“สมัยนั้น แพะคงหาได้ง่ายกว่าสัตว์อื่นมั้ง”

“แพะเป็นสัตว์ไม่มีอันตรายจับได้ง่ายมั้ง”

“ไม่รู้ซี”

ท่านคงเคยได้ยิน ได้ฟังสำนวนไทยที่ว่า “แพะรับบาป” และก็คงจะสงสัยว่าเหตุใดโดนแพะจึงเป็นสัตว์ที่ต้องมารับบาปด้วย จะเป็นสัตว์อื่นไม่ได้หรือ?

“สมัยนั้น แพะคงหาได้ง่ายกว่าสัตว์อื่นมั้ง”

“แพะเป็นสัตว์ไม่มีอันตรายจับได้ง่ายมั้ง”

“ไม่รู้ซี”

หากถามหลาย ๆ ท่านก็คงจะได้รับคำตอบทำนองนี้ แต่คำตอบเช่นนี้เป็นคำตอบที่คาดเดา หากความแน่นอนชัดเจนถูกต้องไม่ได้ ส่วนคำตอบที่ถูกต้องมีหลักฐานยืนยันได้ถึงสาเหตุที่ทำให้แพะต้องมารับบาปนั้น ผู้เขียนขอแนะนำศัพท์คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์ศาสนาสากลแห่งราชบัณฑิตยสถานได้พิจารณาแล้วและมีมติ ดังนี้

คำว่า “แพะรับบาป” หมายถึง ผู้ที่มีได้กระทำความผิด แต่กลับต้องเป็นผู้รับโทษ หรือรับความผิดที่ผู้อื่นกระทำไว้ที่มาของคำนี้ปรากฏในคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม ซึ่งเป็นคัมภีร์ของชาวอิสราเอลผู้มีภูมิหลังเป็นผู้เลี้ยงแพะ แกะเป็นอาชีพ

แพะรับบาปเป็นพิธีปฏิบัติในวันลบบาปประจำปีของชาวอิสราเอล (the annual day of atonement) ซึ่งเริ่มด้วยการบูโรหิตถวายวัวเป็นเครื่องบูชาไปถาปของตนเองและครอบครัวเมื่อเสร็จพิธีแล้วนั้น บูโรหิตจะนำแพะ ๒ ตัวไปถวายพระเป็นเจ้าที่ประตูเต็นท์นัดพบ และจะเป็นผู้จับสลากเลือกแพะ ๒ ตัวนั้น

สลากที่ ๑ เป็นสลากสำหรับแพะที่ถวายแก่พระเป็นเจ้าอีกสลากหนึ่งเป็นสลากสำหรับแพะรับบาป หากสลากแรกตกแก่แพะตัวใด แพะตัวนั้นจะถูกฆ่าและถวายเป็นเครื่องบูชาเพื่อไถ่บาปของประชาชน เรียกว่า “แพะไถ่บาป”

ส่วนสลากที่ ๒ หากตกแก่แพะตัวใด แพะตัวนั้นเรียกว่า “แพะรับบาป” ซึ่งปุโรหิตจะถวายพระเป็นเจ้าทั้งยังมีชีวิตอยู่ แล้วใช้ทำพิธีลบบาปของประชาชน โดยยกบาปให้ตกที่แพะตัวนั้นเสร็จแล้วก็จะปล่อยแพะตัวนั้นให้นำบาปเข้าไปในป่าลึกจนทั้งแพะและบาปไม่สามารถกลับมาอีก (ลนต. ๑๖ : ๖-๑๐, ๑๕-๒๒)

ส่วนในศาสนาฮินดู เซอร์มอนเนียร์ วิลเลียมส์ (Sir Monier Williams) สันนิษฐานว่า การฆ่ามนุษย์บูชาอัญญคงไม่เป็นที่ถูกอรรถาธิบายพื้นฐานของพวกอารยัน คัมภีร์พราหมณะจึงอธิบายว่าเทวดาฆ่ามนุษย์ ส่วนที่เหมาะสมจะใช้บูชาอัญญก็ออกไปจากมนุษย์เข้าสู่ร่างม้า ม้าจึงกลายเป็นสัตว์ที่เหมาะสมจะใช้ฆ่าบูชาอัญญ เมื่อฆ่าม้า ส่วนที่เหมาะสมจะใช้บูชาก็ออกจากตัวม้าไปเข้าสู่ร่างโค เมื่อฆ่าโค ส่วนที่เหมาะสมจะใช้บูชา ก็ออกจากตัวโคไปเข้าสู่ร่างแกะ จากแกะไปสู่แพะ ส่วนที่เหมาะสมจะใช้บูชา คงอยู่ในตัวแพะนานที่สุด เพราะฉะนั้น แพะจึงกลายเป็นสัตว์เหมาะสมที่สุดสำหรับใช้ฆ่าบูชาอัญญ ซึ่งก็ทำให้เห็นที่มาอีกแห่งหนึ่งของคำว่า “แพะรับบาป”

คำอธิบายของคณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์ศาสนาสาคร คงตอบปัญหาข้อสงสัยของท่านผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

ผู้เขียน นายสำรวย นักการเรียน

ที่มา : จดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑๐๒, พฤศจิกายน ๒๕๔๒

แก้ไขล่าสุด (วันจันทร์ที่ ๐๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เวลา ๑๖:๑๘ น.)